

O. Lundblad fot. sept. 1935

Karl Viets

Karl Viets †

Den 19 juni 1961 avled i Bremen dr h.c. Karl Viets, världens för närvarande främste specialist inom acaridgruppen Hydrachnellae.

Karl Heinrich Viets föddes i Bremen den 11 maj 1882 som son till läraren Heinrich Friedrich Wilhelm Viets och dennes hustru Margarethe Elise Eicks. Han har tillbragt så gott som hela sitt liv i Bremen, där han under åren 1889—1891 genomgick Michaelis-skolan, 1891—1897 handelsskolan och realgymnasiet, 1897—1902 lärarseminariet, varest han tog sin avslutningsexamen den 8 mars 1902. Åren 1902—1948 var han lärare resp. huvudlärare i flera skolor i Bremen samt avlade den 4 maj 1904 statsexamen. Redan den 1 mars 1907 blev han medlem av Naturwissenschaftlicher Verein i Bremen, i vars skriftserie han samma år publicerade sitt första arbete om vattenkvalster, vilket sedan följdes av en stor mängd liknande arbeten i samma tidskrift under en lång följd av år. Han ingick den 15 juli 1909 äktenskap med Georgine Zetterström, vilken var av svensk härstamning, samt fick med henne två söner, dr Kurt O. Viets, född den 11 maj 1910, vilken redan gjort en betydande vetenskaplig insats på samma område som sin far, samt Hans Hermann Karl Viets, född den 6 december 1911 men tyvärr fallen under kriget i Ryssland den 27 juni 1941. Karl Viets deltog själv sju månader 1914 i kriget på ostfronten.

Karl Viets var under så gott som hela sin tid som lärare och även efter inträdd pensionsålder 1948 en på sitt område synnerligen aktiv och flitig forskare och har efterlämnat en oerhört rikhaltig produktion på ej mindre än 265 arbeten. Också kommo honom flera hedersbevis till del. Sedan 1918 var han wissenschaftlicher Mitarbeiter der Hydrobiologischen Anstalt Plön. Han blev den 10 januari 1928 Honorary Member of the Quekett Microscopical Club i London, mottog den 25 februari 1928 hedersdoktorat vid Kiels universitet och den 11 maj 1957 senatsmedaljen för Kunst und Wissenschaft i Bremen, den 11 maj samma år blev han hedersledamot av Naturwissenschaftlicher Verein i Bremen och fick den 22 november 1958 senatspriset för arbetet Die aus dem Einzugsgebiet der Weser bekannten oberirdisch und unterirdisch lebenden Wassermilben, publicerat i Veröff. Inst. f. Meeresforschung, Bremerhaven. Han har också erhållit hedrande uppdrag att bearbeta material från flera olika håll eller medverka i större samlingsverk. Här kan t.ex. nämnas Brohmer, Fauna von Deutschland; Schulze, Biologie der Tiere Deutschlands; Brohmer, Ehrmann & Ulmer, Die Tierwelt Mitteleuropas; Grimpe & Wagler, Tierwelt der Nord- und Ostsee; Dahl, Tierwelt Deutschlands; behandlat material från Deutsche Südpolar-Expedition; Deutsche Zentral-Afrika-Expedition; Deutsche Limnologische Sunda-Expedition; Schwedische Südpolar-Expedition. Sistnämnda arbete behandlar halacaridmaterial tillhörande naturhistoriska riksmuseet. Han har även publicerat ett par uppsatser över svenskt material av hydrachnellae, erhållet från Thienemann och Münchberg.

I sitt vetenskapliga arbete var Viets minutiöst noggrann. Så snart en ny forskare inom hans gebit framträdde, satte han sig genast i förbindelse med denne för att få särtryck av hans skrifter, vilka sedan omedelbart registrerades ur flera olika synpunkter, taxonomiska, biologiska, djurgeografiska etc. Tack vare detta tidskrävande men på lång sikt enda verkligt rationella arbetssätt kunde Viets suveränt behärska hela den omfattande världslitteraturen och snabbt få fram alla behövliga uppgifter ur sitt kartotek. Sitt stora vetande sammanfattade han åren 1955—56 i ett stort verk med titeln Die Milben des Süsswassers und des Meeres, varav första delen, Bibliographie, omfattar 476, andra och tredje delarna, Katalog und Nomenklator, 870 sidor. För alla tider kommer detta arbete att förbli det oumbärliga standardverket.

Karl Viets var den förste hydracarinolog, med vilken jag trädde i korrespondens, vilket skedde i februari 1913. Under årens lopp har jag mottagit ca 150 skrivelser från honom, huvudsakligen rörande taxonomiska frågor, en korrespondens, som varit av stor betydelse och som nu förvaras på riksmusei entomologiska avdelning.

Personligen var Viets en man med livligt, rörligt intellekt, vänlig, hjälpsam och charmerande, utrustad med en fantastisk arbetsförmåga och oavlåtligt verksam, med kritisk inställning till sina forskningsuppgifter, ej sällan även till sina medmänniskor men också med en stor fond av humor, allt egenskaper, som jag lärde känna och uppskatta vid talrika oförglömliga besök i hans och hans makas hem Osterdeich 187 i Bremen. För vetenskapen och mig personligen betyder hans bortgång en stor och kännbar förlust.

O. Lundblad